

Materiały edukacyjne – zalecenia pielęgniarskie dla pacjenta przy wypisie ze szpitala – załącznik nr 29

Zalecenia dla pacjenta z cewnikiem moczowym

Czym jest cewnik, po co się go zakłada?

Cewnik jest ciekłą rurką stosowaną w celu odprowadzania moczu z pęcherza moczowego. Jest zakładany do pęcherza przez cewkę moczową. Może być założony na czas określony lub na stałe. Jest podłączony do plastikowego worka do zbiórki moczu. U większości osób cewnik założony do pęcherza powoduje ból lub pieczenie w cewce moczowej oraz uczucie parcia na mocz. Po pewnym czasie te nieprzyjemne odczucia ustępują.

Postępowanie z cewnikiem

Cewnik w pęcherzu moczowym jest jedną z przyczyn rozwoju zakażenia w układzie moczowym, dlatego musimy dbać o utrzymanie higieny. Krocze myjemy ciepłą wodą z mydłem przynajmniej dwa razy dziennie.

Ważne!

- należy pić około 2 litrów wody dziennie, aby zapobiec infekcji dróg moczowych poprzez wypłukiwanie bakterii,
- można do diety włączyć np.: żurawinę lub soki z żurawiny, czarnej porzeczki - zalecane w profilaktyce zakażeń dróg moczowych.

Jak często należy wymieniać cewnik?

Rutynowa (w określonych odstępach czasowych) wymiana cewnika moczowego nie jest rekomendowana. Wytyczne podają, że cewnik moczowy powinien być wymieniany tylko w przypadku: wskazania klinicznego tj. infekcji układu moczowego lub zatkania się cewnika lub zgodnie z zaleceniem producenta.

Worek do zbiórki moczu, o czym należy pamiętać?

Wymieniać zgodnie z zaleceniami producenta i opróżniać zawsze po wypełnieniu do 3/4 jego objętości.

Ważne!

- przed przystąpieniem do każdej czynności i po jej zakończeniu pamiętaj o higienie rąk,
- przed przystąpieniem do opróżniania worka zawsze należy zacisnąć dren powyżej worka, odciągnąć zawleczkę, opróżnić worek i dopiero odcisnąć dren powyżej worka,
- jeżeli worek nie posiada zastawki antyzwrotnej (zastawka, która zapobiega cofaniu się moczu z worka) bezwzględnie nie należy dopuszczać do utrzymywania worka powyżej wysokości pęcherza moczowego – takie sytuacje są przyczyną rozwoju zakażenia w układzie moczowym,
- podczas wymiany worka końcówkę worka i cewnika należy zdezynfekować,
- nie wolno zaginać cewnika i wężyka łączącego go z workiem do zbiórki moczu.

Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu

Prawidłowy mocz ma barwę od słomkowej, poprzez jasno - żółtą, szaro - żółtą, bursztynową do ciemno - żółtej. U osoby odwodnionej mocz będzie miał intensywne pomarańczowe zabarwienie. Na barwę moczu mogą wpływać różne czynniki (składniki codziennej diety oraz substancje powstające w wyniku przemian w organizmie), np.:

- czerwono - różowe zabarwienie moczu może wystąpić po spożyciu np.: buraków ćwikłowych, ale może świadczyć również o obecności w moczu krwinek czerwonych,

U osoby zdrowej mocz świeżo oddany jest przejrzysty.

W zakażeniu układu moczowego mocz ma wygląd mętny.

Wygląd moczu w worku należy obserwować. Jeżeli masz obawy co do prawidłowego jego wyglądu, czujesz ból w okolicy założenia cewnika, czujesz się źle, masz gorączkę - zgłoś się do swojego lekarza lub swojej pielęgniarki środowiskowej.

Dobra praktyka

Jeżeli jesteś osobą chodzącą z założonym na stałe cewnikiem warto jest zaopatrzyć się w worki do zbiórki moczu mocowane do nogi. Pomoże Ci w tym Twój lekarz rodzinny.

W określonych schorzeniach sprzęt ten podlega refundacji.

Jeżeli jesteś osobą leżącą lub przemieszczającą się na wózku inwalidzkim należy zaopatrzyć się w zawieszkę na worek do zbiórki moczu.

W załączeniu wzór książeczki obserwacji cewnika moczowego.

Opracowano na podstawie:

1. Elżbieta Rutkowska, Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych, PZWL, 2018.
2. Andrzej Krupniewicz i in. Podstawy pielęgniarstwa, repetytorium przedegzaminacyjne, Edra Urban & Partner, 2018.
3. Dorota Kiliańska, Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej, Makmed, 2018.

CEWNIK MOCZOWY

KSIĄŻECZKA OBSERWACJI DLA PACJENTA

Imię i nazwisko pacjenta:

Dane do kontaktu w przypadku wystąpienia problemów:

Książeczka jest własnością pacjenta, powinien ją mieć do okazania lekarzowi/pielęgniарce podczas każdej wizyty.

CZĘŚĆ I DLA PACJENTA

Codzienna obserwacja

Tydzień I	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień II	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień III	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień IV	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							

CZĘŚĆ I DLA PACJENTA

Codzienna obserwacja

Tydzień V	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień VI	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień VII	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Tydzień VIII	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
Data							
Czy mocz ma właściwy kolor							
Czy mocz jest przejrzysty							
Czy cewnik nie przecieka							
Wymiana worka							
Wymiana worka							

1. Cewnik moczowy: 1 założenie, data: łatwe założenie: tak nie

.....
.....
(opisz problem)

.....
(Pieczętka i podpis)

2 założenie data: Cewnik wymieniono z powodu:.....

.....
łatwe założenie: tak nie.....
.....
(opisz problem)

.....
(Pieczętka i podpis)

3 założenie data: Cewnik wymieniono z powodu:.....

.....
łatwe założenie: tak nie.....
.....
(opisz problem)

.....
(Pieczętka i podpis)

4 założenie data: Cewnik wymieniono z powodu:.....

.....
łatwe założenie: tak nie.....
.....
(opisz problem)

.....
(Pieczętka i podpis)